

Szemkamerás vizsgálatok nagyobb számú alternatívák közti választások modellezésére

Benke András

Élelmiszermérnöki, alapképzés (BSc), nappali

Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem Élelmiszertudományi és Technológiai Intézet

Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Vállalati Gazdaságtan Tanszék

Belső témavezető: Dr. Fehér Orsolya

Egyetemi docens

Budai Campus főigazgatói tanácsadó

Külső témavezető: Szakál Dorina

PhD hallgató

Budai Campus

Tudományos segédmunkatárs

Budapesti Gazdasági Egyetem

Tartalmi kivonat (absztrakt)

Az egészségesen táplálkozni vágyó emberek nagy része odafigyel a napi bevitt kalóriára. Elengedhetetlenül fontos, hogy ezen érték számításakor belevegyük a boltokban vásárolt élelmiszereket. Ehhez minden lehetőség adott, hiszen szigorú szabályok szerint kell az előre csomagolt élelmiszerek tápértékét megadni. Azonban az éttermi ételek esetén már könnyen problémába ütközhet az ember, ha az egyes fogások energiasűrűségéről érdeklődik az étteremnél, ugyanis semmiféle ilyen jellegű törvényi szabályozás nem vonatkozik rájuk.

A korábbi kutatások és a saját meggyőződés szerint is jótékony hatással lenne az emberek egészségtudatos ételválasztására az egyes fogások tápérték információkkal való felcímkézése. Így a tanulmányomban három különböző típusú tápértékjelölést vizsgáltam a fogások felcímkezésére, miközben a résztvevőket szemkamerával tanulmányoztam. Ezzel az innovatív eszközzel a vizuális figyelmet is felmértem és a begyűjtött adatok segítségével négy szemmozgási paramétert vizsgáltam (FD, FC, DD, DC). A szemkamerás mérések mellett, egy táplálkozási szokásokat vizsgáló kérdőív segítségével (HNA) felmértem a kutatásban résztvevők egészségtudatosságát is.

Az eredmények azt mutatják, hogy a mérés során a legnagyobb figyelmet az ételek nevei kapták. Annak ellenére, hogy sok válaszadó inkább egészségtudatosnak vallja magát, az ételválasztásnál az átlag nem igazán foglalkozott a kalóriaajelölésekkel (néhány résztvevőt azért nagy mértékben befolyásolt a döntése meghozatalában). A vizsgált kalóriaajelölések közül leginkább a fekete színnel, illetve a színesen jelölt numerikus címkézés bizonyult a leghatásosabbnak, míg az elem ikonnal szimbolizált jelölés a legkevésbé hatékony. Ez a korábbi mérések eredményeinek némileg ellentmond ugyan, de erre sokféle magyarázat lehetséges, például a vizsgált személyek demográfiai adatainak különbözősége, beleértve a nemzetek közötti eltéréseket, vagy éppen a megfigyelt résztvevők életkorát.

Számos élelmiszerekkel kapcsolatos szemkamerás kutatás született, de kevés tanulmány vizsgálta éttermi kontextusban az étlapokon található vizuális címkézési formátumokat, mint például a szinkódolt vagy a többletinformációkat kommunikáló szimbólumokon alapuló címkék hatását a vásárlók viselkedésére (Kahn, 2017). A szakdolgozatom éppen ezért gazdagítani igyekszik a témában jelenleg még alacsony számú kutatási anyagot, illetve fel akarja hívni a figyelmet egy az étlapokon kötelezően feltüntetendő tápértékjelölési jogszabály bevezetéséhez, továbbá segítséget nyújt a döntéshozóknak abban, hogy milyen módon lenne érdemes bevezetni ezt az új szabályozást.